

ALTERACIJA II STUPNJA NA NIŽE

Moguća je i u duru i u molu.

Ovu alteraciju sadrže akordi na bII , na V sa bII i na VII sa bII . Akordi na bII nisu mogući bez bVI , što znači da se mogu napraviti jedino u molduru i harmonskom molu.

Najvažniji je **kvintakord na bII** (u C-molduru i harmonskom molu: des-f-as). To je **FRIGIJSKI KVINTAKORD (F)**. Zove se tako zbog frigijskog modusa u kome I i II stupanj stoje u polustepenom odnosu. Ovaj akord je u ređoj upotrebi od **NAPOLITANSKOG SEKSTAKORDA (N_6)**. To je, u stvari, prvi obrtaj F (f-as-des: durski sekstakord). Oba akorda (F i N_6) imaju alterovanu S funkciju, pa se vezuju sa D ili sa T.

N_6 je nastao iz IV kvintakorda, uz pomoć zadržice 6 ispred 5. Najčešće mu se udvaja basov ton. Ređe se udvaja 6, i to samo u vezi sa $V \frac{5}{3}$.

$N_6 - V \frac{5}{3} = II^6 - V = IV - V ==>$ suprotno basu

- skok U3 iz bII u vođicu V;
- pojava unakrsnica (Q) je dozvoljena.

$N_6 - V_7$:

- V_7 mora biti nepotpun ($V \frac{8}{7}$);
- skok U3 iz bII u vođicu V stupnja;
- nema Q;
- septima V_7 je zadržana iz prethodnog akorda kao zajednički ton.

$N_6 - V \frac{6}{5} \frac{4}{3}$ (kadencirajući, tj. zadržični $\frac{4}{3}$)

- suprotno basu;
- nema skoka U3;
- nema Q;
- sva tri gornja glasa kreću se postupno suprotno basu. Zato se smatra da je ova veza zvučno najblaža i da je istorijski najstarija.

$N \frac{b6}{6} \frac{3}{3} - V$:

- dva bII : jedan skače skok U3 u vođicu V, a drugi se realteruje u kvintu V;
- postoje Q.

Ređe veze:

$N_6 - VII \frac{6}{5}$:

- zajednički tonovi se zadržavaju;
- bII skače skok U3 u vođicu;
- postoje Q.

$N_6 - I$:

- pokret sva 4 glasa u istom smeru ovde je dozvoljen, ali nije preporučljiv;
- opasnost od paralelnih kvinti, koje su zabranjene. Izbegavaju se promenom položaja ili sloga ili je I stupanj nepotpun.

Kod **frigijskog kvintakorda** (des-f-as) najčešće se udvaja osnovni ton, alterovan ton, tj. bII, mada se ređe može udvojiti i terca, tj. S (nota f, u C-molduru).

$$F - V = N_{\frac{b6}{b6}} - V \text{ (dva } bII)$$

Akord na V sa bII postoji i u duru i u molu. Upotrebljava se, pre svega, kao septakord, jer je to tvrdo umanjeni, pa se najčešće javlja u svom drugom obrtaju, kao prekomerni terckvartakord ($\begin{smallmatrix} +6 \\ 4 \\ 3 \end{smallmatrix}$).

Razrešava se u I ili u VI stupanj.

$V \frac{4}{3} - I \Rightarrow$ 3 kritična tona, koja se razrešavaju po pravilu:

- dva antipodna (P6 razrešava se u 8; U3 razrešava se u 1);
- septima (razrešava se postupno naniže, u tercu I stupnja);
- zajednički ton se zadržava.

Akord na VII sa bII se pre svega koristi iz moldura i harmonskog mola (h-des-f-as, tj. dvostruko umanjeni sa U7). U prirodnom duru i melodijskom molu to je dvostruko umanjeni septakord, sa M7 (h-des-f-a). Može se koristiti i samo kao trozvuk. Dvostruko umanjeni se najčešće koristi u svom prvom obrtaju, kao prekomerni sekstakord ili prekomerni kvintsekstakord ($+6$ ili $\begin{smallmatrix} +6 \\ 5 \\ 3 \end{smallmatrix}$).

$VII \frac{6}{5} - I$:

- antipodni tonovi i septima razrešavaju se pravilno;
- javljaju se hromatske paralelne kvinte naniže, koje se zovu hromatske Skarlatijeve kvinte (*potpuno su iste kao Mocartove paralelne kvinte, ali se ne zovu tako*). Zabranjene su jedino ako se jave između basa i soprana.